

3E VOORTGANGSRAPPORTAGE

2023 - medio 2024

AESPRAKENKADER ARBEIDSMIGRANTEN REGIO WEST-BRABANT

Samenvatting

Deze derde voortgangsrapportage laat zien welke stappen gemeenten, regio, provincie en Rijk gezet hebben in de periode 2023-medio 2024 om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren. En wat zij van plan zijn.

Brabants Migratie Informatie Punt

Trots is op zijn plaats als het gaat om de organisatie van het Brabants Migratie Informatie Punt (BMPI), inmiddels Work in NL-punt geheten. Een gezamenlijke inspanning leidde ertoe dat binnen een half jaar én alle gemeenten besloten om hieraan bij te dragen, én er een plan van aanpak werd opgesteld waarop subsidie werd toegekend, én personeel geworven werd dat daadwerkelijk dit informatiepunt opstartte. En dat alles in afstemming tussen gemeente Breda (projecteigenaar), (arbeids-)regiogemeenten, RWB, GGD en vele andere partijen. Inmiddels zijn er met bijna alle gemeenten afspraken gemaakt over de lokale inzet van het mobiele informatiepunt, waarbij er steeds maatwerk wordt geleverd. Dit bevordert de interne afstemming tussen medewerkers burgerzaken, handhaving, huisvesting en sociaal domein enorm. De medewerkers van het informatiepunt zijn wekelijks ook enkele dagdelen aanwezig bij het loket in de publiekshal van Breda, waar veel arbeidsmigranten zich als niet-ingezetene inschrijven. De Pools of Roemeens sprekende medewerkers van het informatiepunt komen gemakkelijk in contact met arbeidsmigranten, weten veel vragen te beantwoorden of hen naar het juiste adres door te verwijzen. Doel is om arbeidsmigranten steeds beter zelf hun weg te laten vinden in Nederland. Ook is er een digitaal informatiepunt opgezet, dat doorlinkt naar de belangrijke landelijke website en de gemeentelijke websites.

Na een korte evaluatie trok het ministerie van VWS al snel de conclusie dat de pilot geslaagd is. Het concept wordt uitgerold naar heel Nederland, waarbij dankbaar gebruik wordt gemaakt van de ervaringen in de Brabantse pilotgebieden. Landelijke financiering is daarbij structureel geborgd!

Realisatie huisvesting duurt lang

Om te voorzien in de huisvestingsbehoefte van arbeidsmigranten zetten gemeenten in zijn algemeen in op het realiseren van grootschaliger huisvestingslocaties met beheer en het terugdringen van kamergewijze verhuur uit de kernen. De woonopgave wordt op de tafel van de stedelijke regio's besproken. De stedelijke regio West-Brabant-West maakte specifieke afspraken over de huisvesting van arbeidsmigranten. In 2023 kwamen daar 352 "bedden" bij. De ambitie is om voor 2030 5.000 kwalitatief goede en betaalbare plaatsen te realiseren. Conform het afsprakenkader Arbeidsmigranten gaan alle gemeenten hiermee aan de slag.

In de stedelijke regio Breda-Tilburg zijn geen specifieke afspraken gemaakt over huisvesting van arbeidsmigranten. Vanwege de grote algemene opgave en de huisvesting van andere doelgroepen wordt er collectief geen prioriteit gegeven aan deze groep. Het is dus aan gemeenten zelf om te bepalen hoe actief zij hierop willen zijn. In 2023 kwamen er in deze regio geen nieuwe plaatsen bij, in de eerste helft van 2024 382. Drie gemeenten uit deze stedelijke regio hebben samen 380 bedden op de planning staan. (Moerdijk neemt deel aan beide stedelijke regio's en daar zijn concrete plannen voor 1.500 plaatsen). Bij andere gemeenten is dit 0, minimaal of onbekend.

In praktijk blijkt de realisatie van huisvesting een zaak van lange adem te zijn. Dit vooral als gevolg van langlopende (bezwaar-)procedures, personeelsgebrek bij gemeenten en te korte exploitatietijden waardoor initiatiefnemers niet willen instappen.

Meer aandacht voor gezondheidsaspecten

Op verzoek van Geertruidenberg en Drimmelen stelde de GGD samen met een aantal gemeenten en huisvesters een Gespreksleidraad Gezond woon- en leefklimaat arbeidsmigranten op. Deze leidraad biedt handvaten aan gemeenten om met initiatiefnemers of huisvesters het gestructureerd te hebben over alle aspecten van het woon- en leefklimaat die relevant zijn voor de gezondheid van arbeidsmigranten. Per aspect van positieve gezondheid wordt benoemd wat nodig of gewenst is. Aan de hand van deze leidraad kunnen afspraken gemaakt over het aanbrengen van verbeteringen (bij bestaande locaties) of het inrichten van nieuwe plekken.

Handhaving

Om meer zicht te krijgen op malafide praktijken en misbruik (en daarop in te grijpen) is in het afsprakenkader het voornemen opgenomen om samen te werken met het team themagerichte aanpak arbeidsmigranten van de VNG. De gemeenten die samenwerken in de stedelijke regio West-Brabant-West en Zundert brengen met een 0-meting de huidige organisatie rondom arbeidsmigranten in beeld om daarna verdere stappen te zetten, o.a. in de handhavingssfeer.

Gezamenlijke voornemens 2^e helft 2024-2025

Landelijk speelt de discussie over de regulering van de instroom van arbeidsmigranten. Dit vraagt om een fundamenteel gesprek over de economische ontwikkeling van Nederland: blijven we ons richten op sectoren die afhankelijk zijn van goedkope arbeidskrachten?

Ook in West-Brabant speelt het arbeidsmarkt vraagstuk. RWB werkt aan een human capital strategie, gericht op de transitie naar de nieuwe economie (plantaardig, circulair en innovatief). Begin 2025 komt er meer duidelijkheid over fricties tussen vraag en aanbod (aan o.a. arbeidsmigranten) en concreet te zetten stappen. Voor gemeenten is de ontwikkeling/toepassing van juridisch instrumentarium relevant om te kunnen sturen op de vestiging of uitbreiding van bedrijven die inzet van arbeidsmigranten vergen. En (hoe) kunnen werkgevers meer verantwoordelijkheid opgelegd worden voor huisvesting en andere voorzieningen die nodig zijn voor hun internationale medewerkers?

Het streven naar beperking van de instroom laat onverlet dat ook dit kabinet de aanbevelingen van het aanjaagteam onder leiding van Roemer (Geen tweederangs burgers) onverkort doorzet. Dit moet onder andere leiden tot strengere regels voor uitzendbureaus.

Het spreekt voor zich dat er voor gemeenten ook de komende periode grote opgaven liggen op het gebied van huisvesting.

Het infopunt Work in NL zal verder doorontwikkeld worden, en dat geldt ook voor de handhavingspilot in het westen van de regio. De GGD gaat aan de slag met de toegankelijkheid van de huisartsenzorg.

Gezamenlijke acties liggen op het vlak van:

- Informatievergaring, o.a. in cijfers over woon- en werkadressen van arbeidsmigranten
- Kennisdeling (vanuit diverse leefgebieden en samenwerkingsorganisaties)
- Uitwisseling tussen alle spelers: overheden, huisvesters, arbeidsmigranten, werkgevers, maatschappelijke organisaties
- Evaluatie eind 2025 van het convenant en vervolg.

Inhoudsopgave

0.	Inleiding.....	6
1.	Integraal beleid	7
1.1	Landelijk.....	7
1.2	Provinciaal.....	8
1.3	Regionaal	8
1.4	Lokaal	9
2.	Huisvesting	10
2.1	Woondeals Stedelijke Regio's	10
2.2	Concretisering Stedelijke Regio West-Brabant-West (SRWBW)	11
2.3	Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT).....	12
2.4	Realisatie 2023 en plannen 2024 e.v. in regio West-Brabant totaal.....	12
2.5	Conclusie	12
2.6	Overige acties gemeenten	13
2.7	Instrumentarium/Wet Goed Verhuurderschap	14
2.8	Winteropvang dakloze arbeidsmigranten	14
3	Het instrumentarium bij nieuwe bedrijvigheid	16
4.	Arbeidsmarktbeleid	18
	Lokale actie: scholing.....	18
5.	Brabants Migratie Informatie Punt (BMIP).....	19
5.1	Uitvoering	19
5.2	Van BMIP naar WIN	20
6.	Publieke gezondheid	22
6.1	Integraal zorgakkoord (IZA) en Gezond en actief leven akkoord (GALA).....	22
6.2	Handreiking zorg en welzijn arbeidsmigranten en wegwijzer	23
6.3	Gespreksleidraad Gezond woon- en leefklimaat arbeidsmigranten	23
6.4	Samenwerking GGD met BMIP West-Brabant.....	23
7.	Handhaving	24
7.1	Landelijk.....	24
7.2	Regionale voortgang, pilot	25
7.3	Lokale acties	25
8.	Monitoring	26
9.	Voorgenomen acties gemeenten, struikelblokken en ondersteuningsvraag	27
10.	Regionale activiteiten 2025.....	29

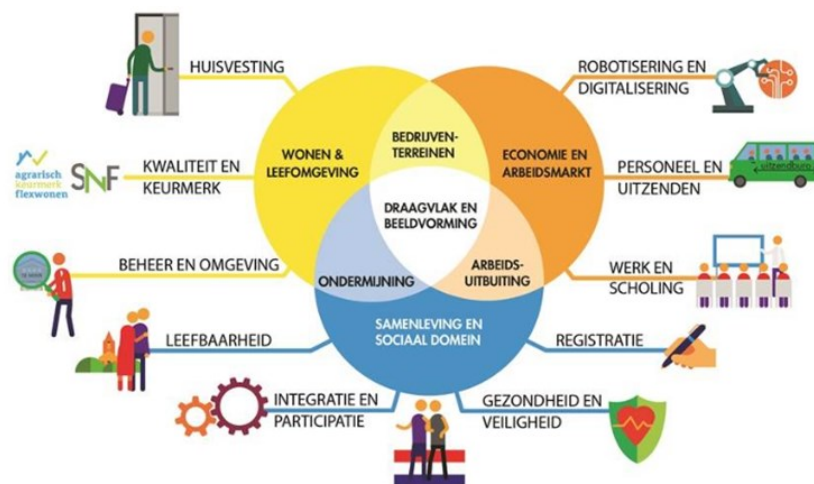
0. Inleiding

Voortgangsrapportage Afsprakenkader Arbeidsmigranten West-Brabant

Begin 2021 spraken 16 West-Brabantse gemeenten, Regio West-Brabant en de provincie Noord-Brabant af om de omstandigheden van arbeidsmigranten in West-Brabant te verbeteren met een afgestemde, integrale aanpak. Het Afsprakenkader Arbeidsmigranten Regio West-Brabant¹ omvat uitgangspunten en acties op de beleidsvelden die voor arbeidsmigratie van belang zijn. Eén van de afspraken is ook dat de overheden elkaar op de hoogte houden van hun inzet en resultaten en dat deze informatie in ieder geval jaarlijks landt in een voortgangsrapportage. Hierbij presenteren we, de bestuurlijke kopgroep arbeidsmigranten², u de derde voortgangsrapportage. Deze beslaat de periode 2023 -medio 2024. Veel informatie over 2023 kwam pas laat beschikbaar en daarnaast willen we u de vele ontwikkelingen in de eerste helft 2024 niet onthouden.

Veranderde opzet voortgangsrapportage

Een verandering ten opzichte van de vorige voortgangsrapportages is dat we gekozen hebben voor een themagewijze beschrijving van de ontwikkelingen, terwijl we eerder de informatie per overheidslaag ordenden. We hebben meer achtergrondinformatie toegevoegd om in de informatiebehoefte te voorzien van het groot aantal ambtenaren die inmiddels, vanuit verschillende disciplines, aan het werk zijn voor arbeidsmigranten. En als het gaat om die verschillende werkvelden, en de relatie daartussen, dan is onderstaand beeld dat de provincie Noord-Brabant in 2020 maakte, nog steeds erg verhelderend.

In deze voortgangsrapportage gaan we specifiek in op de acties die voortvloeien uit het regionale afsprakenkader: integrale beleidsontwikkeling, huisvesting arbeidsmigranten, het instrumentarium uitbreiding/vestiging bedrijven, arbeidsmarktbeleid, informatie-/registratie-meldvoorziening (BMIP), (toegang tot) zorg en welzijn en handhaving (pilot FRIT). Via voetnoten verwijzen we naar bronnen waar ook over andere aspecten informatie te halen is.³

¹ Op 9 juli 2021 officieel bekrachtigd. [Hier te raadplegen](#).

² Deze bestaat uit: Thomas Melisse (Halderberge, economie en arbeidsmarkt), René van Ginderen (Roosendaal, arbeidsmarkt en volksgezondheid), Danny Dingemans (Moerdijk, economie en wonen), Ger de Weert (Etten-Leur, economie en vergunningverlening/handhaving), Wendy van Ooijen (Altena, economie en arbeidsmigratie), Nadir Baali (Steenbergen, agendalid), Marijke Riksen (Regio West-Brabant, ambt. ondersteuning).

³ De lokale informatie is door gemeenten aangeleverd via vragenlijsten. Van Bergen op Zoom is geen informatie ontvangen.

1. Integraal beleid

1.1 Landelijk

Aanpak misstanden

Onder leiding van Emiel Roemer rapporteerde het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten⁴ in 2020 over de misstanden waarmee arbeidsmigranten in Nederland te maken hebben. “Geen tweederangsburgers” bevat adviezen aan het kabinet Rutte III om samen met een groot aantal partners die misstanden aan te pakken. Op de eerste plaats vanuit het belang van de arbeidsmigranten zelf en morele waarden, maar ook vanuit het besef dat de Nederlandse economie niet zonder arbeidsmigranten kan.

De kabinetten Rutte III en IV namen deze aanbevelingen over en ook het kabinet Schoof wil de uitwassen en het misbruik van arbeidsmigranten streng aanpakken. Het kabinet Schoof zet de integrale uitvoering van aanbevelingen van het Aanjaagteam onverminderd voort. Zo wil ze malafide uitzendbureaus aan banden leggen, onder andere met een toelatingsstelsel voor uitzendbureaus (WTTA⁵) en wordt de Nederlandse Arbeidsinspectie uitgebreid. Het kabinet verkent de mogelijkheid om op sectoraal niveau het inlenen van arbeidskrachten te verbieden of te beperken. Dit o.a. naar aanleiding van de geconstateerde misstanden in slachterijen.

Beperking instroom

Het kabinet Schoof wil arbeidsmigratie beperken tot die migratie die echt meerwaarde heeft voor Nederland.⁶ Het kabinet wil de behoefte aan laagbetaalde arbeid verminderen door innovatie, productiviteitsverhogende technologie en door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te helpen om (meer uren) te werken. Het kabinet gaat daarvoor het huidige overheidsbeleid doorlichten. Subsidies, fiscale faciliteiten en regelingen worden in het licht van krapte, arbeidsmigratie en andere schaarstes bezien. Sectorale kenmerken en maatschappelijke baten worden daarbij meegenomen. Het kabinet vraagt diverse adviezen uit naar de mogelijkheden om meer grip te krijgen op arbeidsmigratie. Het in goede banen leiden van arbeidsmigratie vraagt, aldus het kabinet, om internationale samenwerking, zowel binnen de EU als daarbuiten. In Europees verband zet het kabinet zich in voor het bevorderen van eerlijke arbeidsmobiliteit door het tegengaan van oneigenlijke detachering van derdelanders, een sterkere Europese Arbeidsautoriteit, het verbeteren van de informatievoorziening in landen van herkomst en samenwerking met landen van herkomst rondom terugkeer.⁷

Voortgang en ondersteuning

Met jaarlijkse rapportages laat het Rijk zien welke voortgang op de verschillende actielijnen vanuit het advies van Roemer is geboekt⁸. Een echte aanrader voor iedereen die zicht wil krijgen op de voortgang van de landelijke acties!

⁴ Het aanjaagteam o.l.v. Roemer bracht in oktober 2020 het rapport [Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan](#), uit.

⁵ Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten

⁶ Relevante lectuur: eindadvies commissie [demografische ontwikkelingen 2050](#)

⁷ bron: [Regeerprogramma kabinet Schoof, 13 september 2024](#)

⁸ [Drie jaar na Roemer: Jaarrapportage arbeidsmigranten 2023](#)

Om gemeenten te helpen financiert het Rijk het Ondersteuningsteam Arbeidsmigranten van de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG).⁹ Vanuit West-Brabant wordt deelgenomen aan diverse ambtelijke en bestuurlijke commissies en werkgroepen van de VNG.

1.2 Provinciaal

De provincie Noord-Brabant pakte al voor de komst van het advies van Roemer een stevige aanjagende, ondersteunende en procesmatige rol met als doel alle betrokkenen aan tafel te krijgen en tot actie te bewegen. Nadat er in 2022 overal in de provincie regionale afspraken gemaakt waren, heeft ze daarin een stap teruggedaan. Op deelgebieden heeft ze nog steeds een actieve rol, zoals op het gebied van huisvesting. Daarnaast is er het PACT Brabant¹⁰, waarin provincie en arbeidsmarktregio's,¹¹ werkgevers, werknemers en adviseurs werken aan (innovatieve) oplossingen voor de arbeidsmarktproblematiek. *Internationale medewerkers*, waaronder de lager geschoolde arbeidsmigranten, was één van de drie thema's van het PACT Brabant in 2022-2023. Het meest relevant binnen dit thema is de totstandkoming van de Brabantse Migratie Informatie Punten (BMIP¹²). De provincie heeft zich met succes sterk gemaakt om hiervoor landelijk als pilotprovincie aangemerkt te worden. Haar rol hierbij loopt door tot eind 2025. Voor de periode 2024-2025 is binnen het PACT het thema "Internationale medewerkers" komen te vervallen.

1.3 Regionaal

Afsprakenkader

In het afsprakenkader Arbeidsmigranten Regio West-Brabant¹³ spraken de 16 West-Brabantse gemeenten, Regio West-Brabant en de provincie Noord-Brabant uit welke verantwoordelijkheid zij willen nemen opdat arbeidsmigranten in onze regio onder fatsoenlijke omstandigheden kunnen werken, verblijven en gebruik kunnen maken van voorzieningen. Per aandachtsgebied (huisvesting en leefomgeving, economie en arbeidsmarkt, welzijn en gezondheid) werden concrete gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd, met daarbij de nodige ruimte voor lokale inkleuring. De voortgang die de verschillende overheden boeken wordt jaarlijks gerapporteerd. De kopgroep arbeidsmigranten bespreekt deze in de regionale commissies van advies Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte¹⁴, waarbij ook de gezamenlijke speerpunten voor het komende jaar worden bepaald. In de kopgroep overleggen worden ook de nieuwe ontwikkelingen besproken. Bepaald wordt of West-Brabant hierop in wil stappen en langs welke weg. In de afgelopen periode zijn uiteenlopende onderwerpen besproken: het (West-)Brabants Migratie Informatie Punt, een ontwikkelde gespreksleidraad voor initiatiefnemers van huisvesting gericht op een gezonde werk- en leefomgeving, samenwerking op handavingsgebied met het Flexibel Regionaal Interventie Team en lobby op de regulering van de uitzendbranche. RWB ondersteunt de kopgroep, de ambtelijke projectgroep, zorgt voor kennisuitwisseling en de rapportage.

⁹ [Ondersteuningsprogramma arbeidsmigranten | VNG](#)

¹⁰ [Provinciaal platform gericht op innovatie van de arbeidsmarkt](#)

¹¹ De arbeidsregio West-Brabant bestaat uit 14 gemeenten, Alphen-Chaam en Baarle-Nassau horen bij de arbeidsmarktregio Midden-Brabant

¹² Inmiddels omgedoopt in Work in NL-punt

¹³ [Afsprakenkader Arbeidsmigranten Regio West-Brabant](#)

¹⁴ Door Regio West-Brabant georganiseerde overleggen van vakwethouders

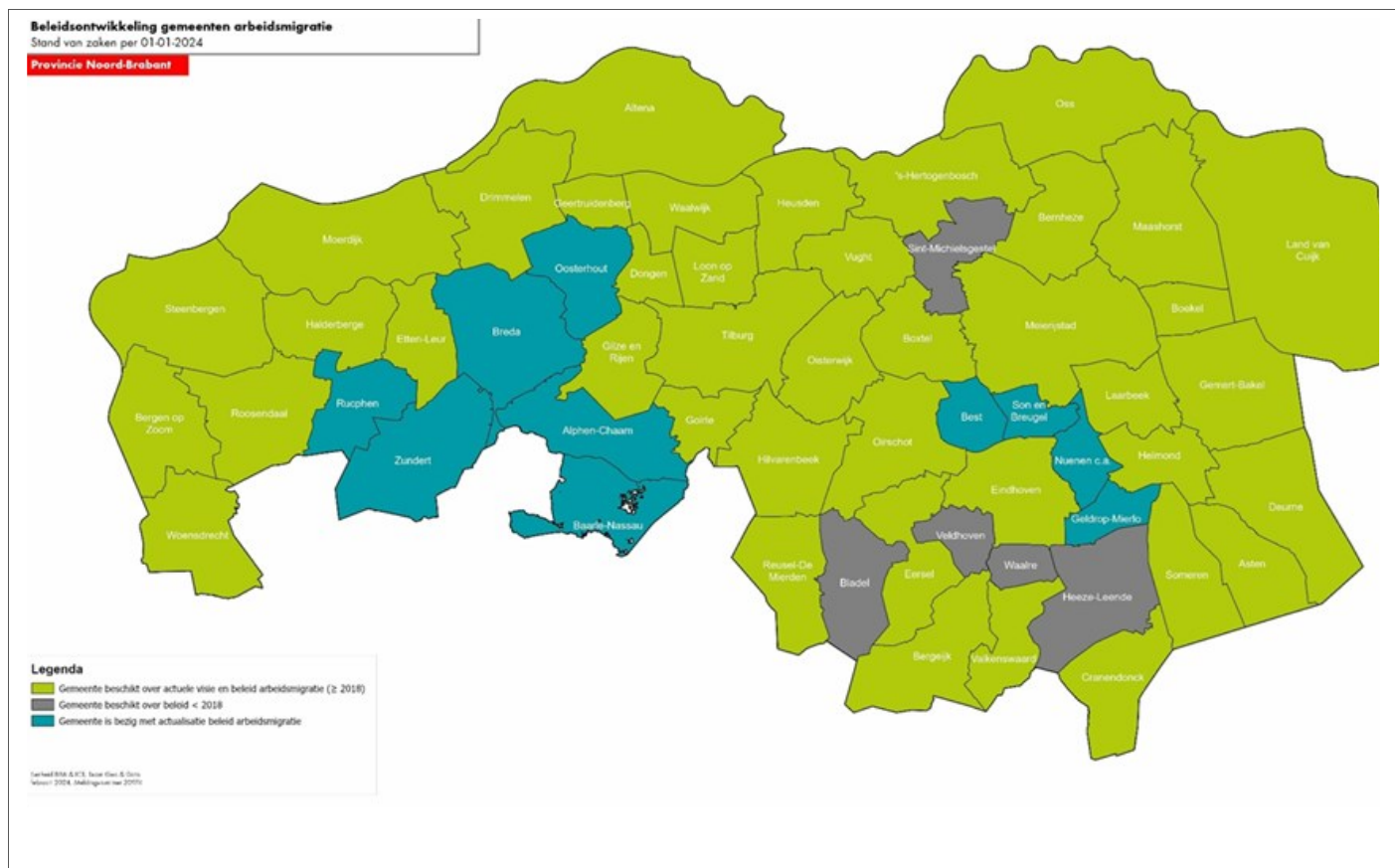
Regio West-Brabant geldt in Nederland als één van de koplopers op het gebied van verbetering van de leef- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten. Ook in 2023 en 2024 bezochten verschillende bewindslieden, en ook de koning, onze regio om te spreken over de aanpak en de hobbels en belemmeringen daarbij. Daarnaast weten bestuurders van grote steden en andere regio's, onderzoekers en de media West-Brabant goed te vinden.

1.4 Lokaal

Het merendeel van de West- Brabantse gemeenten beschikte in 2023 over een actuele visie en beleid over arbeidsmigratie en een deel is bezig met het actualiseren van dit beleid. In een aantal gemeenten betreft dit integraal beleid.

Etten-Leur beschikte al voor 2023 over integraal beleid en paste dat in 2023 op een paar kleinere punten aan. Gemeente *Roosendaal* herzielt momenteel haar integraal beleid. *Zundert* maakte in 2023 gebruik van VNG-ondersteuning om met een snelkookpanmethode beleidsuitgangspunten te formuleren. In 2024 startte *zet* met de ontwikkeling van een integraal beleidskader wat richtinggevend en kaderstellend is voor aantoonbare goede woon- en leefomstandigheden voor arbeidsmigranten. Daarbij wordt aangegeven welke instrumenten nodig zijn en hoe dit geborgd kan worden. Ook moet helder worden waar de verantwoordelijkheid van werkgevers en huisvesters ligt en wat de gemeente van hen mag verwachten. *Woensdrecht* evalueert en actualiseert in 2024 haar beleid, waarbij het afsprakenkader volledig geïmplementeerd wordt en als basis dient.

De vorderingen op het gebied van huisvestingsbeleid staan in het volgende hoofdstuk vermeld.

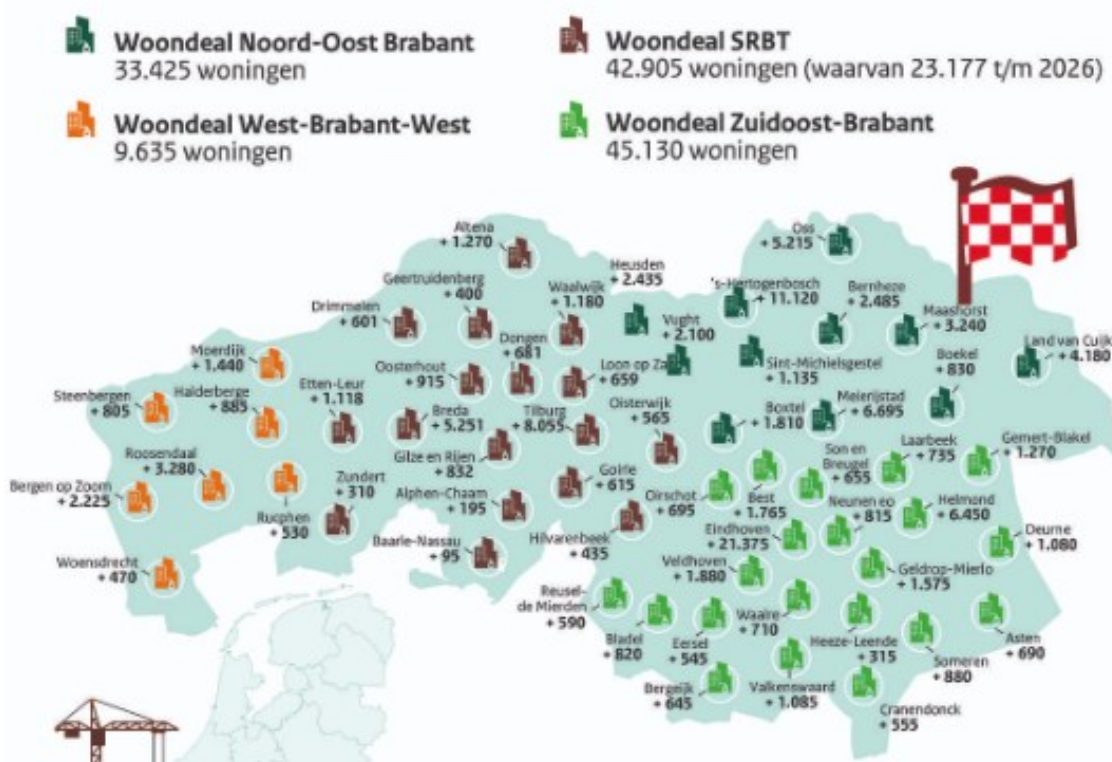

2. Huisvesting

De grootste, acute opgave rondom arbeidsmigranten is het realiseren van goede huisvesting. Gemeenten zijn niet zelf verantwoordelijk voor het realiseren van huisvesting, maar hun medewerking is noodzakelijk om initiatiefnemers hiervoor de gelegenheid te geven.¹⁵ Het afsprakenkader bevat geen taakstellingen over aantallen te realiseren “bedden”. Een goed inzicht in het aantal arbeidsmigranten dat binnen de gemeenten werkt, ontbreekt namelijk. Het tekort aan goede huisvesting is echter duidelijk. Daarom is gekozen voor een aanpak waarbij snel en actief ingezet wordt op de realisatie van, met name grootschaliger, huisvestingslocaties. De verwachting is dat door verbetering van de registratie van arbeidsmigranten gaandeweg meer zicht op de omvang van de huisvestingsopgave ontstaat.

2.1 Woondeals Stedelijke Regio's

Vanwege de grote woningnood heeft het Rijk in 2022 regie genomen op de volkshuisvesting en de woningbouw. Er zijn prestatieafspraken gemaakt met medeoverheden en corporaties, die zijn vastgelegd in regionale woondeals. Aan de westkant van onze regio omvat de stedelijke regio West-Brabant-West (SRWBW) de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht. De West-Brabantse gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, (en ook weer) Moerdijk, Oosterhout en Zundert vormen samen met de gemeenten van Hart van Brabant de stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT). Voor 2030 moeten in deze twee stedelijke regio's samen 52.500 nieuwe woningen zijn gebouwd.

¹⁵ Landelijke speelt de discussie of werkgevers meer verantwoordelijkheid moeten krijgen voor huisvesting. Zie bij Instrumentarium nieuwe bedrijvigheid.

In de woondeals liggen ook afspraken vast over huisvesting voor specifieke doelgroepen, waaronder arbeidsmigranten.

2.2 Concretisering Stedelijke Regio West-Brabant-West (SRWBW)

SRWBW heeft in de woondeal concrete afspraken opgenomen: *“In de periode 2022-2030 zet de regio zich in om voor ruim 6.400 arbeidsmigranten kwalitatief goede en betaalbare huisvesting te realiseren in de regio.”*¹⁶

Inmiddels (medio 2024) hebben de regiogemeenten hun plannen naar boven bijgesteld¹⁷:

- Ambitie** De regionale huisvestingsambitie voor de periode 2022-2030 telt op huisvesting voor in totaal ruim 7.500 arbeidsmigranten. Dit betreft een toevoeging aan het bestaande. Daarnaast zullen ook bestaande locaties worden beoordeeld of deze kunnen worden gelegaliseerd.
- Realisatie** In de regio zijn in 2022 en 2023 verschillende huisvestingslocaties gerealiseerd met in totaal 352 plekken. Deze nieuwe huisvestingslocaties zijn gelegen in Halderberge, Roosendaal en Steenbergen.
- Plannen** De regio heeft plannen om circa 5.100 huisvestingplekken toe te voegen voor de periode 2024 – 2030. Circa 60% daarvan zitten in concrete plannen; plannen waarvoor omgevingsdialoog wordt gevoerd. Daarnaast zit circa 40% in potentiële plannen: plannen in een initiatief fase; waarvoor nog geen omgevingsdialoog is opgestart.

Stand van zaken

Ambitie - realisatie - plannen huisvesting arbeidsmigranten 2024						
Gemeenten	Indicatie werkzame arbeidsmigranten	Indicatie gehuisveste arbeidsmigranten	Ambitie 2022-2030	Gerealiseerd		Plannen 2024-2030
				2022	2023	
Bergen op Zoom	2.250	1.100	1.150	0	0	642
Halderberge	1.000	1.400	600	0	48	520
Moerdijk	4.600	2.500	1.500	0	0	1.582
Roosendaal	5.400	4.750	1.250	750	224	650
Rucphen	250	90	160	0	0	160
Steenbergen	3.000	1.180	1.840	102	80	964
Tholen	1.000	500	600	0	0	160
Woensdrecht	500	2.500	460	0	0	466
Totaal	18.000	14.020	7.560	852	352	5.144

¹⁶ [Woondeal](#) West Brabant West

2.3 Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT)

In SRBT-verband zijn er geen concrete afspraken gemaakt over de huisvesting van aandachts-groepen.¹⁸ Vanwege de grote algemene opgave en de huisvesting van andere doelgroepen wordt er collectief geen prioriteit gegeven aan deze groep. Het is dus aan gemeenten zelf om te bepa-len hoe actief zij hierop willen zijn. In 2023 kwamen er in deze regio geen nieuwe plaatsen bij, in de eerste helft van 2024 382. Drie gemeenten uit deze stedelijke regio hebben samen 380 bed-den op de planning staan. (Moerdijk neemt deel aan beide stedelijke regio's en daar zijn con-crete plannen voor 1.500 plaatsen). Bij andere gemeenten is dit 0, minimaal of onbekend.

2.4 Realisatie 2023 en plannen 2024 e.v. in regio West-Brabant totaal

	Gerealiseerd t/m 2020 ¹⁹	Gerealiseerd 2021-2022	Verwacht in 2023 e.v.	Gerealiseerd 2023	Verwacht in 2024 ²⁰
Alphen-Chaam	0	0	0	0	onbekend
Altena	7	24	132	0	132
Baarle-Nassau	0	0	0	0	onbekend
Bergen op Zoom	72	0	676	0	642
Breda	0	0	0	0	0
Drimmelen	0	11	30	0	60
Etten-Leur	0	0	250	0	250
Geertruidenberg	0	0	420-500	0	ca. 300
Halderberge	920	0	480	48	520
Moerdijk	616	0	1.500	0	1.582
Oosterhout	250	100	onbekend	0	max. 20
Roosendaal	1.000	750	950	224	650
Rucphen	0	0	160	0	160
Steenbergen	512	142	772	80	964
Woensdrecht	0	0	460	0	466
Zundert	0	12	66	0	onbekend
Totaal	3.377	1.039	5.951	352	5.746

2.5 Conclusie

De cijfers laten zien dat er eind 2022 veel huisvestingsplannen, concreet en potentieel, waren: voor bijna 6.000 bedden. In 2023 is daar 6% van verwezenlijkt. Oorzaken van de trage totstand-koming zijn:

- De potentiële locaties brengen mogelijk uitdagingen met zich mee op het gebied van om-geving (naastgelegen bedrijven; uitbreidingsmogelijkheden), geluid, milieuzonering, etc.

¹⁸ [Woondeal](#) Stedelijke Regio Breda Tilburg

¹⁹ Informatie uit woondeal stedelijke regio SRWBW en uit eerdere voortgangsrapportages/ingevulde enquêtes t.b.v. voortgangsrapportage 2023-2024

²⁰ Voor gemeenten in West-Brabant-West zijn cijfers opgenomen over verwachtingen in periode 2024-2030. Voor an-dere gemeenten alleen voor 2024.

- Weerstand van omwonenden van locaties waar huisvesting gepland wordt/juridische procedures;
- Totaal aan woonopgaven voor diverse doelgroepen.
- Verzekerde terugverdiensijd is voor ontwikkelaars te kort bij tijdelijke vergunning voor 10 jaar (er zijn ook gemeenten die voor 15 of 20 jaar vergunnen);
- Gebrek aan ambtelijke capaciteit.

2.6 Overige acties gemeenten

- *Alphen-Chaam* en *Baarle-Nassau* zijn bezig met het opstellen van beleidsregels voor de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten. Deze worden in 2024 vastgesteld.
- *Alphen-Chaam* legaliseerde tijdelijk een huisvestingslocatie onder strikte voorwaarden.
- *Breda*: in 2024 legt het college een nieuwe woonvisie aan de gemeenteraad voor, waarin ook kaders worden gesteld voor huisvesting van arbeidsmigranten.
- De gemeenteraad van *Drimmelen* gaf in 2023 opdracht aan de Rekenkamer West-Brabant om onderzoek te doen naar enerzijds de aard en omvang van de groep arbeidsmigranten in de gemeente Drimmelen, en anderzijds de doeltreffendheid en doelmatigheid van het huidige beleid huisvesting arbeidsmigranten wat de gemeente kent. De conclusies en aanbevelingen die voortkomen uit het onderzoek dienen als startbasis om het huidige beleid in 2024 te gaan herzien, waarbij de gemeente het nieuwe beleid in lijn met het afsprakenkader, alsmede met de conclusies en aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek en (zoveel mogelijk) van de commissie Roemer opstellen. De gemeente wil daarmee graag zorgen voor menswaardige huisvesting voor arbeidsmigranten in de gemeente Drimmelen. Menswaardig wordt hierbij uitgesplitst in vier onderdelen, namelijk kwaliteit van huisvesting, leefbare omgeving, veiligheid en een gezond leefklimaat. Drimmelen wil het herzien van het beleid graag integraal oppakken, zowel met verschillende disciplines vanuit de gemeente als met een breed participatietraject waarbij werkgevers/huisvesters, inwoners en niet op de laatste plaats arbeidsmigranten zelf input bieden gedurende het proces.
- *Geertruidenberg* monitort de naleving van het paraplubestemmingsplan d.d. 22-7-2022. Het paraplubestemmingsplan zorgt ervoor dat internationale medewerkers (die geen duurzaam huishouden vormen) niet meer in reguliere woningen in woonwijken worden gehuisvest, om misstanden als overbewoning en te hoge huren te voorkomen. De gemeente hanteert kwalitatieve kaders bij het gesprek over nieuwe ontwikkelingen.
- *Halderberge* hield in 2023 vast aan haar Parapluplan Halderberge uit 2021 en bekijkt in 2024 of het huisvestingsbeleid geactualiseerd moet worden.
- In *Moerdijk* is de integrale aanpak arbeidsmigratie uit 2020 nog steeds de leidraad. Op 4 juli 2024 stelde de raad de nieuwe verhuurverordening arbeidsmigranten vast, waardoor nieuwe huisvesting voor arbeidsmigranten vergunningplichtig blijft met als belangrijkste voorwaarden 1 per kamer en max. 4 per badkamer. De gemeente droeg bij aan de gespreksleidraad gezonde werk- en leefomgeving voor arbeidsmigranten en voerde gesprekken met huidige huisvesters over de kwaliteit van huisvesting/leefomgeving.
- *Oosterhout* meldt dat er al bestaand beleid is m.b.t. kamergewijze verhuur en tijdelijke huisvesting bij agrarische bedrijven, waarin kwaliteitseisen voor de bewoning zijn opgenomen. Er zijn geen signalen van misstanden. In de beleidsregel die ze nu aan het opstellen is, gaat ze uitgebreid in op voorwaarden voor goede huisvesting en randvoorwaarden zoals beheer.

- In *Roosendaal* trad eind 2023 een huisvestingsverordening in werking en zijn voorbereidingen getroffen om het paraplubestemmingsplan aan te passen.
Het hoofddoel van beide ingrepen:
 - Beperken kamerbewoning (toename overbewoning terugdringen)
 - Sturen op de vorm Kamerbewoning. Bv. de eigenaar moet er zelf wonen en slechts verhuren van één kamer is mogelijk.
 - Ook woningsplitsing werd meegenomen in het paraplubestemmingsplan en huisvesting arbeidsmigranten in de agrarische sector wordt uitgebreid.
 Als tweede effect wil Roosendaal bereiken dat ze meer inzicht krijgt waar de kamerbewoning plaatsvindt.
- *Rucphen* nam in het bestemmingsplan buitengebied regels op over huisvesting van (seizoen)arbeidsmigranten op het terrein bij de teler.
- *Zundert* stelde in 2023 een ‘paraplubestemmingsplan huisvesting arbeidsmigranten’ vast met als doel huisvesting van arbeidsmigranten te reguleren. Zundert beoogt hiermee misstanden zoals overbewoning tegen te gaan en legale huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk te maken, rekening houdend met parkeerplaatsen en leefomstandigheden.

2.7 Instrumentarium/Wet Goed Verhuurderschap

Gemeenten zetten diverse instrumenten in om te sturen op (ongewenste) huisvesting. Bijvoorbeeld om de kamergewijze verhuur in het stedelijk gebied aan banden te leggen. Informatie over het instrumentarium van de Wet goed verhuurderschap, die in juli 2023 van kracht werd, is te vinden in voetnoot²¹. Deze wet biedt geen ruimte om verdergaande eisen aan huisvesting op te leggen, dan in die wet geregeld is. Dit is een achteruitgang ten opzichte van de oude situatie, waarbij de “Roemer-normen” wel in de vergunning zelf vastgelegd konden worden. Dit moet nu via flankerend beleid geregeld worden.

In 2023 hebben alle gemeenten een *meldpunt voor ongewenst verhuurbedrag* ingericht, dat per 1 januari 2024 actief moest zijn. Bij het meldpunt kunnen huurders of woningzoekenden (anoniem) terecht met vragen of klachten over het gedrag van hun verhuurder. Er is geen informatie over binnengekomen meldingen van arbeidsmigranten bekend.

2.8 Winteropvang dakloze arbeidsmigranten

Gemeente Roosendaal organiseerde in de winter 2023-2024 voor het tweede jaar op rij een winteropvang voor Oost-Europese dakloze arbeidsmigranten. Er is ruimte voor 16 arbeidsmigranten. Dit zijn vaak mensen die na baanverlies op straat worden gezet door het uitzendbureau. Roosendaal nam dit initiatief om humanitaire redenen. Afgelopen winter maakten 212 mensen gebruik van deze voorziening. Ze worden begeleid door stichting Barka. Met hulp van netwerkpartners (zoals politie, handhaving, bemoeizorg OGGZ, GGD) is het in 87 situaties gelukt om de arbeidsmigranten terug te leiden naar werk inclusief wonen. In totaal 33 mensen zijn teruggekeerd naar het herkomstland. In de regio is er vooral samenwerking met Wijzijn, crisisopvang en het herstelcentrum Bergen op Zoom. Per 1 november gaat de opvang weer dagelijks open van 20.00 – 9.00 uur. De toename van bezoek aan de bibliotheek als warme en openbare ruimte vergt aandacht.

²¹ [Goed Verhuurderschap \(vng.nl\)](https://www.vng.nl)

Binnen de regio Breda wordt met inzet van Barka ondersteuning geboden aan dakloze arbeidsmigranten. Deze ondersteuning richt zich op de begeleiding naar wonen en werk of naar terugkeer land van herkomst. In geval van nachtvorst en extreem weer organiseert Breda voor mensen die op straat verblijven de winteropvang. Doel is het voorkomen van gezondheidsschade. Dakloze arbeidsmigranten die op dat moment op straat verblijven in de regio Breda, zijn er ook welkom. Daarnaast zijn er in Breda verschillende inloopvoorzieningen voor dak- en thuisloze mensen.

Recent is een rapportage van een 2e daklozentelling in vijf regio's, waaronder Breda, beschikbaar.²² De rapportage bevat kwalitatieve informatie over dakloosheid van arbeidsmigranten.

²²<https://www.hu.nl/onderzoek/projecten/ethos-telonderzoek>

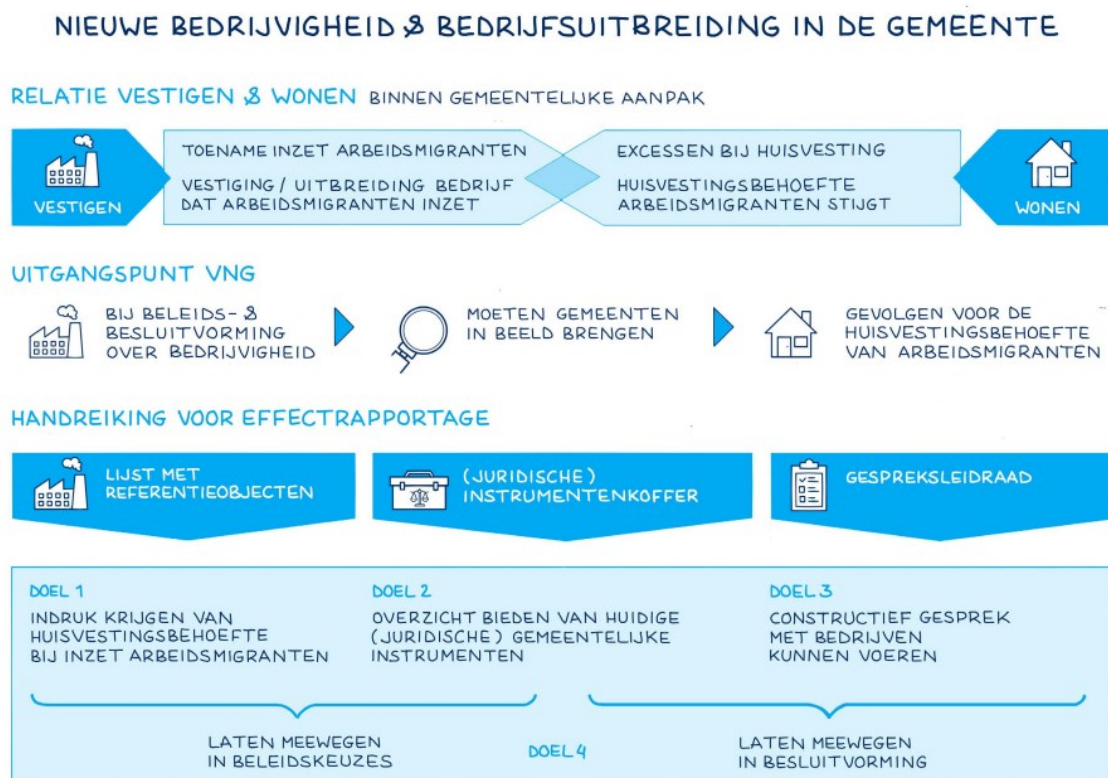
3 Het instrumentarium bij nieuwe bedrijvigheid

Advies Roemer

Eén van aanbevelingen van Roemer betrof het betrekken van de inzet van arbeidsmigranten en de daaruit voorkomende huisvestingsvraag bij gemeentelijke en provinciale besluiten over nieuwe bedrijvigheid. Hierdoor zouden potentiële knelpunten op dat vlak eerder onderkend worden. De verplichting om deze gevolgen mee te nemen in de afweging zou vastgelegd moeten worden in de provinciale RO-verordening.

Handreiking Vereniging Nederlandse Gemeenten

Het bedrijventerreinenbeleid lag tot 2024 bij Regio West-Brabant. In het regionaal beleid was al ingebed dat de bij plannen van nieuwvestigers of uitbreiders de inzet van arbeidsmigranten uitgevraagd werd. Of dat ook werkelijk gebeurde (en of dat van invloed was op beslissingen) is overigens niet bekend. Begin 2024 is “bedrijfsterreinen” als taakveld overgeheveld naar de twee stedelijke regio’s. Zij kunnen hun voordeel doen met de tool²³ die de werkgroep huisvestingseffecten van de Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft ontwikkeld. Deze handreiking bevat ook een juridisch instrumentenkoffer.

²³ [Handreiking effectrapportage bij nieuwe bedrijvigheid | VNG mei 2024](#)

Bedrijven meer verantwoordelijkheid?

Landelijk vindt het gesprek plaats over de bijdrage die bedrijven zouden moeten en kunnen leveren aan maatschappelijke opgaven.²⁴ De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid stelt in haar rapport “Goede zaken” dat die krachten van ondernemers vaak onderbenut blijven en geeft hier verschillende oorzaken van. Aan de ene kant houdt de overheid gevestigde ondernemingen uit de wind en zou het voor bedrijven niet zo gemakkelijk moeten zijn om negatieve effecten af te schuiven op de maatschappij. Aan de andere kant onderkent de overheid de zakelijke realiteit van bedrijven onvoldoende. Dit wordt vooral opgemerkt door incoherent beleid van de overheid waarmee ondernemingen geconfronteerd worden

Het kabinet Schoof gaat samen met gemeenten en andere betrokken partijen een afwegingskader voor nieuwe bedrijvigheid opstellen, in relatie tot de benodigde arbeidsmigranten, ruimte en energie. Een uniform en verplicht kader voor alle gemeenten kan overbelasting van ruimte, energie en andere voorzieningen helpen voorkomen, en inzichtelijk maken welke bedrijfslocatie het meest geschikt is voor de vestiging van nieuwe bedrijvigheid. Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden om werkgevers en gemeenten afspraken te laten maken over kortdurende of tijdelijke huisvesting en voorzieningen voor hun werknemers. Het kabinet vindt het belangrijk dat gemeenten in een regio hierover ook met elkaar in gesprek gaan en afstemmen. Met het afwegingskader bouwt het kabinet voort op de effectrapportage voor nieuwe bedrijvigheid. Hierbij past dat werkgevers van arbeidsmigranten verantwoordelijk worden voor overlast en kosten die kunnen ontstaan wanneer arbeidsmigranten geen reguliere huisvesting hebben zoals kortdurende of tijdelijke huisvesting. Bevorderd wordt dat medeoverheden meer ruimte laten voor huisvesting op het eigen terrein van de werkgever.²⁵

²⁴ Wetenschappelijke Raad van Regeringsbeleid, 2023, [Goede zaken. Naar een grotere maatschappelijke bijdrage van ondernemingen | Rapport | WRR](#)

²⁵ [Regeerprogramma kabinet Schoof, 13 september 2024](#)

4. Arbeidsmarktbeleid

Arbeidsmigranten nemen een groot deel van het ongeschoold werk in West-Brabant voor hun rekening. Het is noodzakelijk om periodiek zicht te krijgen in de toekomstige behoefte aan arbeidskrachten. In West-Brabant streven we naar een nieuwe economie, een economie die duurzaam, groen, slim en sociaal is. In opdracht van Regio West-Brabant (RWB) voerde Wise up Consultancy in 2023 een arbeidsmarktanalyse²⁶ uit gericht op de nieuwe economie die de regio via programma's plantaardige regio, circulaire regio en innovatieve regio nastreeft. Dit is dus geen onderzoek naar de totale arbeidsvraag, maar betreft de sectoren die van belang zijn in de nieuwe economie. Conclusies:

- De transitie naar de nieuwe economie is in eerste instantie een verschuiving van de arbeidsmarktvrage. Deze vraagt om andere skills, en mobiliteit naar 'nieuwe' bedrijvigheid is nodig om de economische ambitie te halen.
- De belangrijkste bottleneck voor het realiseren van transities (zoals klimaat, circulair of energie) is de invulling van de behoefte aan voldoende technisch, technologisch en IT-talent.
- Het is zorgwekkend dat de uitstroom van werknemers en daardoor de vervangingsvraag hoog is in de industrie, waar veel technisch talent aanwezig is. Bovendien loopt de instroom bij technische- en teeltopleidingen in het mbo en hbo in de regio terug.
- De transities leiden nu al tot het gebruik van andere of nieuwe materialen, plantbased en niet-plantbased (denk aan composieten, samengestelde materialen). De vraag naar materiaalkundigen, ontwerpende beroepen en andersoortige beroepen met het werken met andere materialen neemt toe.
- In de regio is de afgelopen jaren door onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden geïnvesteerd in een kennisinfrastructuur bestaande uit lectoren en publiek-private samenwerkingen. De meeste puzzelstukjes lijken op tafel te liggen. De uitdaging zit er vooral in, om de verbindingen onderling te versterken en kennis breder toegankelijk te maken voor bedrijven en werkenden in West-Brabant.

De volgende stap is het omschrijven van stappen die gezet kunnen worden om aan de verwachte vraag te voldoen. Daarbij komt mogelijk de inzet en scholing van arbeidsmigranten in beeld. Het is de bedoeling dat er eind 2024 een eerste versie van een gevulde HCA-agenda ligt.

Lokale actie: scholing

De gemeente Moerdijk biedt taallessen aan en ook een aantal werkgevers pakken hierin hun rol. Zo start in oktober 2024 een bijzondere Nederlandse taalopleiding (NT2) voor 25 medewerkers van DSV, Eurorijn en CCT. Deze opleiding wordt georganiseerd in samenwerking met Curio en vindt plaats op locatie op het haven- en industriegebied Moerdijk.

De NXT Moerdijk-app is ontwikkeld door een collectief van bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen om werkzoekenden en studenten te enthousiasmeren voor het werken op het Haven-industriegebied van Moerdijk. Het is de bedoeling om in 2025 de NXT Moerdijk-app door te ontwikkelen van loopbaan oriëntatie tool naar digitale hybride leeromgeving. Arbeidsmigranten zijn één van de doelgroepen die van deze app gebruik kunnen maken.

²⁶ https://assets.ctfassets.net/wcg66a34lgk0/7wuZGLaAMv0HOX-NbZfI2UL/721a87311899cebc01cc215fb18a74e/Arbeidsmarktanalyse_Nieuwe_Economie_West-Brabant_-_Final_2.pdf

5. Brabants Migratie Informatie Punt (BMIP)

Een aantal gemeenten in onze regio investeerde al stevig in contact met en voorlichting aan arbeidsmigranten. Door informatiefolders in verschillende talen te maken (Steenbergen en Moerdijk) en/of op de gemeentelijke websites relevante informatie en doorverwijzingen te plaatsen (Etten-Leur en Moerdijk). Gemeente Moerdijk had (en heeft) bovendien een wekelijks spreekuur voor arbeidsmigranten op diverse locaties. Regionaal werden de mogelijkheden voor een gezamenlijke aanschaf van een informatieapp verkend. Maar met de komst van het Brabants Migratie Informatiepunt kreeg de communicatie met arbeidsmigranten een stevige impuls.

In het voorjaar van 2023 gaf het ministerie van VWS groen licht voor 5 pilots in Noord-Brabant, door de zogenaamde Migratie Informatie Punten. Eis was wel dat deze voor 2024 (gedeeltelijk) actief zouden zijn. Dankzij veel inzet van de provincie, Regio West-Brabant (RWB), gemeente Breda en andere gemeenten is dat ook gelukt. Als kopgroep arbeidsmigranten wierpen we ons op als bestuurlijke begeleidingsgroep, gemeente Breda nam de uitdaging aan om dit BMIP vorm te geven en de provincie organiseerde een subsidieregeling. Kort na de zomer lag er een projectplan en hadden de 14 gemeenten van de arbeidsregio West-Brabant op voorstel van RWB, deelname, inzet en financiering toegezegd. Dit resulteerde op 29 september in een positieve beschikking van € 450.000 voor de oprichting van een fysiek informatiepunt in het stadskantoor van Breda, een mobiel informatiepunt dat de regiogemeenten zal bedienen, en een digitaal punt in de vorm van een website. Op het BMIP krijgen EU-arbeidsmigranten informatie over wonen, werken en leven in Nederland, kunnen zij hun vragen stellen en worden zij bij misstanden doorgeleid naar het juiste meldpunt. Daarnaast wordt er onderzocht of (voor-)inschrijving in de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP) te realiseren is. Met de bijdragen van de gemeenten erbij is er voor de tweejarige pilot in onze regio € 600.000 beschikbaar.

5.1 Uitvoering

Gemeente Breda wierf in oktober een projectleider, Marianne Langkamp. Zij heeft in korte tijd een team van drie Pools en Roemeens sprekende medewerkers gevormd, die met veel inzet en enthousiasme het BMIP bemensen. Eind oktober start een vierde, Bulgaars sprekende medewerker.

Fysiek informatiepunt

Het fysieke informatiepunt is te vinden bij de RNI-loketten op het stadskantoor Breda. Gemeente Breda is namelijk één van de 19 plaatsen in Nederland waar arbeidsmigranten die korter dan 4 maanden in Nederland verblijven, zich kunnen inschrijven als niet-ingezetene. Die inschrijving is nodig voor het verkrijgen van een BSN-nummer. Maandelijks komen zo'n 1.500 á 2.000 arbeidsmigranten aan het Bredaas loket, die overigens zeker niet allemaal in de regio blijven. Zij worden allemaal sowieso met een visitekaartje geïnformeerd over de landelijke website www.WorkinNL.nl. Inmiddels is gebleken dat het RNI-loket bij uitstek een plaats is waar contact gemaakt kan worden met arbeidsmigranten. Het BMIP-team is daar dan ook minimaal 3 ochtenden, een middag en een avond te vinden. De medewerkers hebben inmiddels ruim 1.000 arbeidsmigranten persoonlijk geïnformeerd en/of ondersteund. Dit is vooral gericht op preventie. Sommigen van hen komen later terug met vragen. Binnenkort start er ook een fysiek punt in Roosendaal zodat ook elders in de regio arbeidsmigranten op een vast moment binnen kunnen lopen.

Mobiel informatiepunt

Het mobiele informatiepunt streek voor het eerst neer op 18 januari 2024 in Halderberge. Samen met gemeenten bekijkt het team BMIP wat een goede locatie en invulling is. Dit levert het benodigde maatwerk op. Er wordt bijvoorbeeld informatie gegeven op huisvestingslocaties/supermarkten, de medewerker sluit aan bij handavingsbezoeken, er wordt een ingang gezocht via de werkgevers of het informeren wordt gecombineerd met het ophalen van informatie van arbeidsmigranten in het kader van een participatietraject voor huisvesting. Inmiddels zijn bijna alle gemeenten in gesprek met het BMIP om concrete afspraken te maken.

Er ligt een plan om de grote bedrijven in de regio actiever te gaan benaderen. Dit doen we door met bijvoorbeeld brancheorganisaties zoals ZLTO in gesprek te gaan en te kijken bij welke grote bedrijven we ingang kunnen vinden om op locaties arbeidsmigranten te informeren. De projectleider gaat hier samen met de medewerkers van het informatiepunt actief in optrekken.

Digitaal informatiepunt

Het digitale West-Brabantse loket workinwestbrabant.nl is gelinkt aan de landelijke site Work in NL, waar veel algemene informatie is te vinden. Op de website van West-Brabantse BMIP staat waar het team te vinden is en kan er doorgeklikt worden naar de relevante pagina's van de deelnemende gemeenten. Wat betreft het digitale punt heeft regio West-Brabant haar website aangeboden voor de pilot digitale dienstverlening (centraal CMS) en pilot innovatie/AI. Het Rijk gaat aan de slag met de digitale dienstverlening. Het plan is te gaan werken met een centraal content management systeem zodat informatie voor alle betrokken partijen makkelijk ontsloten wordt, informatie makkelijk gedeeld kan worden en altijd duidelijk is wat de bron van de info is.

Daarnaast wil Breda graag het Informatiepunt gebruiken om te gaan werken met AI. Het doel is om informatie beschikbaar te maken voor arbeidsmigranten die niet digitaal vaardig zijn. Bijvoorbeeld aan de hand van een laptop waar je tegen kunt praten. Hierin wordt de samenwerking met het ministerie SZW onderzocht. Tot slot: er is een Facebook pagina in de maak om arbeidsmigranten beter te bereiken.

5.2 Van BMIP naar WIN

Het BMIP is een zodanig groot succes, dat een structureel voortbestaan nu al vaststaat. Minister Van Gennip zegde dat al enigszins toe bij de start, maar op basis van een tussentijdse evaluatie is het besluit hierover al definitief. Het concept, omgedoopt naar Work in NL-punten (WIN) wordt versneld uitgerold naar alle arbeidsmarktregio's. Dat betekent ook dat de rollen wat anders verdeeld gaan worden tussen Rijk, provincie en (samenwerkende) gemeenten.

De inhoudelijke ontwikkeling vindt plaats onder de vleugels van het Rijk. Dit heeft gevolgen voor:

- Centrale inschrijving en activiteiten op initiatief van sociale partners. Hoe dit eruit komt te zien is afhankelijk van de precieze invulling van project WIN (Work in NL).
- Daarnaast is het de bedoeling dat de WIN-punten ingebed worden in de nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur. Het is wenselijk dat er goede lijnen zijn met het vanaf 2026 te realiseren regionaal werkcentrum.

- Tot slot wordt door SZW een conceptvoorstel gemaakt voor het opzetten van de publiek-private samenwerking binnen het WIN-project. De onderdelen die gezamenlijk door publieke en private partijen aangeboden kunnen worden zijn:
 - a) Introductiecursus: een instaptaal cursus Nederlands, waarin de mogelijkheden voor een vervolgcursus worden geschetst;
 - b) een training financiële weerbaarheid;
 - c) een cursus digitale zelfredzaamheid;
 - d) uitleg over het zorgstelsel;
 - e) uitleg over het onderwijssysteem;
 - f) een rondleiding door de regio.
 - g) Van Werk naar werk-traject. Het van werk naar werk-traject bestaat uit het begeleiden van EU-arbeidsmigranten en hun partners naar werk, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar de kwetsbare mensen. Uiteraard gaan we hier ook in de regio West-Brabant mee aan de slag.

6. Publieke gezondheid

De GGD West-Brabant heeft een grote betrokkenheid bij arbeidsmigranten. Dat manifesteerde zich tijdens de coronacrisis en ook bij de aanpak gericht op het in beeld krijgen en bieden van ondersteuning aan kwetsbare bewoners van vakantieparken. De GGD neemt deel aan het zogenaamde landelijke netwerk sleutelpersonen arbeidsmigranten en heeft deelgenomen aan de tijdelijke werkgroep Zorg & Welzijn vanuit de Vereniging Nederlandse gemeenten, gericht op de realiseren van kennisproducten. Ze is ook aangesloten op de projectgroep arbeidsmigranten en de projectgroep van het BMIP West-Brabant.

6.1 Integraal zorgakkoord (IZA) en Gezond en actief leven akkoord (GALA)

Het landelijk gesloten Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken werden in september 2022 afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg. Ondertekenaars van het IZA zijn onder meer overkoepelende organisaties van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg.

Het IZA staat niet volledig op zichzelf, maar is sterk verbonden aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In het GALA ligt het gemeentelijke preventieve deel van het IZA. Een krachtig en effectief preventiebeleid is niet alleen van belang om inwoners gezond te houden. Het kan mogelijk een bijdrage leveren aan het ontlasten van de curatieve zorg. Daarmee zijn de afspraken in het GALA een noodzakelijke randvoorwaarde om de afspraken in het IZA te kunnen realiseren. De afspraken uit zowel IZA als GALA komen samen in de inrichting van vijf verschillende keten-aanpakken.

Binnen IZA en GALA liggen mogelijkheden om te werken aan kansengelijkheid voor arbeidsmigranten. Zo is voor West-Brabant letterlijk in de regioplannen als een van de leidende principes opgenomen; ongelijk investeren voor gelijke kansen, om zo moeilijk bereikbare groepen te bereiken. Er wordt nadrukkelijk gesproken over het belang van het verminderen van de druk op de eerste lijn, waaronder de huisartsenzorg.

In het voorjaar 2024 heeft de GGD een presentatie gegeven aan de ambtenaren volksgezondheid over de zorg(en) voor arbeidsmigranten in de regio West-Brabant. Naast cijfers uit landelijke rapporten zijn ook regionale signalen van professionals meegenomen in een schets over uitdagingen waarvoor we staan in de informatievoorziening en de toegang tot (huisartsen)zorg voor arbeidsmigranten.

In West-Brabant hebben gemeenten aan de GGD gevraagd een offerte uit te brengen op een opdracht die gericht is op advies over het versterken van de informatiepositie van arbeidsmigranten en de toegang tot (huisartsen)zorg. Daarnaast is dit vraagstuk ook opgepakt in samenwerking met GGD Hart voor Brabant en GGD Brabant Zuid-Oost. Dit vanuit het belang van toegankelijke eerste lijnszorg voor alle inwoners. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan deze offerte. Als vanzelfsprekend is gesprek met arbeidsmigranten en stakeholders als huisartsengroepen, huisartsenpost, acute hulp, gemeenten, maatschappelijk partners, huisvesters, werkgevers, uitzendbureaus onderdeel van de opdracht.

6.2 Handreiking zorg en welzijn arbeidsmigranten en wegwijzer

De VNG bracht in november 2023 een handreiking zorg en welzijn arbeidsmigranten uit. Deze handreiking is bedoeld om gemeenten meer achtergrondinformatie te bieden over zorg en welzijn voor arbeidsmigranten. Wat speelt er rond dit thema, wat is de rol van gemeenten, en op welke manier kan de gemeente in beleid en uitvoering zorg en welzijn (meer) meenemen? Waar de Wegwijzer vooral praktische tips en linkjes biedt, geeft deze handreiking meer context en verdieping op beleidsniveau. De checklist achterin kan gebruikt worden om als gemeenten te bespreken welke acties er nodig zijn.²⁷

6.3 Gespreksleidraad Gezond woon- en leefklimaat arbeidsmigranten

Het streven naar een gezond woon- en leefklimaat voor arbeidsmigranten, zoals benoemd in het Afsprakenkader Arbeidsmigranten West-Brabant van 2021, werd in 2023 verder geconcretiseerd. Op verzoek van de gemeenten Drimmelen en Geertruidenberg heeft de GGD West-Brabant, in samenwerking met vertegenwoordigers van diverse gemeenten en externe adviseurs, een gespreksleidraad ontwikkeld²⁸. Deze leidraad volgt de dimensies van positieve gezondheid en biedt richtlijnen voor lichaamsfuncties, dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven en participatie. Dit instrument dient ter ondersteuning van gesprekken tussen gemeenten, GGD, Omgevingsdienst en huisvesters om integrale aandacht te besteden aan de verbetering van de leef- en woonomgeving van arbeidsmigranten. Gemeente Etten-Leur beproeft de gespreksleidraad als eerste in de praktijk.

6.4 Samenwerking GGD met BMIP West-Brabant

GGD professionals (jeugdgezondheidszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg, seksuele gezondheid / Nu niet zwanger) en de professionals van het informatiepunt zijn een samenwerking opgestart. De samenwerking bestaat uit het delen van kennis over de sociale kaart in toegang tot (publieke) interculturele zorg, het samen bezoeken van vindplaatsen, het bieden van ondersteuning bij het duiden, wegen en toe leiden naar hulp (als bij de infopunt medewerkers wordt geconstateerd dat er meer nodig is dan informatie). Er zijn eerste afspraken gemaakt om voorlichting te geven en/of consult op locatie te houden over gezinsplanning. Insteek is korte lijnen creëren tussen professionals met als doel de arbeidsmigrant completer te ondersteunen. Hierin wordt met elkaar geleerd/ervaren wat nodig is. Deze inspanningen maken onderdeel uit van een tijdelijke intensivering (tot en met december 2024) van rijksmiddelen aan GGD in het kader van een aanpak Nu niet zwanger. Stichting Barka vervult hier ook een belangrijke brugfunctie in het bereik van de arbeidsmigranten, de toegang tot informatie over gezinsplanning en het indien nodig toeleiden naar (huisartsen)zorg.

²⁷ Handreiking zorg en welzijn EU-arbeidsmigranten beschikbaar | VNG

²⁸ <https://www.ggdwb.nl/app/uploads/sites/3/2024/04/Gespreksleidraad-Gezonde-woon-en-leefomgeving-arbeidsmigranten-West-Brabant-inclusief-toelichting.pdf>

7. Handhaving

7.1 Landelijk

In de landelijke voortgangsrapportage 2023 wordt het volgende gemeld:

De implementatie van de Wet arbeidsmigratie heeft geleid tot strengere eisen voor werkgevers bij het aannemen van arbeidsmigranten. Dit omvat een verplichte loonvergelijking en verbeterde arbeidsvoorwaarden om misbruik en uitbuiting te voorkomen. Er is ook een nieuw landelijk register voor arbeidsmigranten geïntroduceerd om beter zicht te krijgen op hun aantallen en arbeidsomstandigheden. Dit register vergemakkelijkt toezicht en handhaving.

Er zijn verhoogde inspecties uitgevoerd in sectoren met veel arbeidsmigranten, zoals de landbouw en de bouw. Dit heeft geleid tot een daling van de aantallen arbeidsrechtelijke overtredingen. En er zijn initiatieven genomen om de sociale integratie van arbeidsmigranten te bevorderen, inclusief taal- en integratietrainingen, en verbeterde toegang tot basisvoorzieningen zoals huisvesting en gezondheidszorg.

Barrièremodel

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft in 2023 in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), gemeenten en verschillende ketenpartners het barrièremodel bescherming kwetsbare arbeidsmigranten ontwikkeld. In het barrièremodel worden de route van kwetsbare arbeidsmigranten die naar Nederland komen om te werken, en de barrières die gemeenten kunnen opwerpen om hen te beschermen tegen benadeling en uitbuiting, gevolgd. Het doel is kwetsbare arbeidsmigranten beter te beschermen tegen onwenselijke situaties, frequente regelovertreders en malafide partijen. In het model zijn barrières opgenomen waarin gemeenten een rol kunnen spelen. Het bevat allerlei voorbeelden uit de gemeentelijke praktijk.²⁹

Inzet kabinet Stoof

Het kabinet Stoof zet stevig in op samenwerking en informatiedeling binnen de handhavingsketen, voor alle vormen van arbeidsmigratie. Het kabinet vindt daadkrachtige handhaving een belangrijk instrument bij de integrale aanpak van arbeidsmisstanden. Daarom houdt de Nederlandse Arbeidsinspectie risicogericht toezicht, waarbij bijzondere aandacht is voor werkenden aan de onderkant van de arbeidsmarkt zoals arbeidsmigranten die werkzaam zijn in laagbetaalde banen. Arbeidsmigranten werken vaak tegen lage lonen met een flexibel contract en zijn daardoor extra kwetsbaar voor arbeidsmisstanden. Verder wordt het boetebeleid voor de Wet arbeid vreemdelingen aangepast, waarbij bij het bepalen van de boetehoogte meer gedifferentieerd zal worden en bij opzet en grove schuld hogere boetes kunnen worden gelegd. Met bovengenoemde maatregelen versterkt het kabinet de positie van arbeidsmigranten, gaan we misstanden tegen en voorkomen we ongewenste concurrentie op arbeidsvoorwaarden.

²⁹ [Bescherming kwetsbare arbeidsmigranten – een barrièremodel | VNG](#)

7.2 Regionale voortgang, pilot

In 2021 werd het “Afsprakenkader arbeidsmigranten regio West-Brabant” ondertekend. In dit afsprakenkader werd de wens uitgesproken om tot een flexibele regionale samenwerking te komen rondom handhaving, uitbuiting en misstanden rondom arbeidsmigratie.

Na vertraging door de coronacrisis is in 2023 de nodige voortgang geboekt met de samenwerking rond de pilot: het Flexibel Regionaal Interventie Team (FRIT) in Noord-Limburg. Dit team richt zich op het verbeteren van het (regionale) inzicht in de huisvesting van arbeidsmigranten, de aantallen gehuisveste werknemers en de daarbij betrokken werkgevers en inleners. Daarnaast richt het zich op aanpakken van diegenen die op onrechtmatige wijze de huisvesting van arbeidsmigranten organiseren en er, ten nadele van de arbeidsmigranten, geld aan verdienen. De eerste pilot in Noord-Limburg werd succesvol afgerond, waarbij risicovolle werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters in kaart werden gebracht en een gezamenlijke aanpak werd geformuleerd. Vertegenwoordigers van de VNG presenteerden de resultaten en aanbevelingen aan de West-Brabantse kopgroep arbeidsmigranten, waarbij een ketenbenadering en verhoogde samenwerking tussen relevante partijen centraal stonden. De kopgroep is positief over deze aanpak. Gemeente Steenbergen heeft zich opgeworpen om hier in de stedelijke regio West-Brabant-West mee aan de slag te gaan. De (stedelijke) regio West-Brabant-West bestaat uit 8 gemeenten (Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht). Daarnaast neemt ook de gemeente Zundert deel.

De pilot in West-Brabant-West loopt nu op volle kracht. Daarbij is het proces ingedeeld als tweetrapsraket. Eerst zijn de colleges akkoord gegaan met het uitvoeren van de zogenaamde “nulmeting”. Met deze nulmeting gaan de individuele gemeenten in gesprek om de staat van de organisatie rondom arbeidsmigratie te bespreken. Per gemeente zal er een evaluatie plaats vinden over de nulmeting. Alle gemeenten zullen uiterlijk eind oktober van dit jaar de uitkomsten van de nulmeting hebben. Per gemeente zal er vervolgens besproken worden waar de verbeterpunten zitten rondom het thema arbeidsmigratie maar ook wat we van elkaar kunnen leren in de regio.

Aan de hand van deze uitkomsten kan bepaald worden welk ontwikkeltraject de gemeenten in regio West-Brabant-West kunnen helpen, dit kan (bijvoorbeeld) het formuleren van beleid op arbeidsmigratie of informatiepositie verhogen zijn. Dit ondersteuningstraject kan zowel een lokale als regionale component hebben. De nulmeting bepaalt ook de mate van samenwerking binnen de FRIT-constructie (die omgedoopt is als Themagerichte Aanpak Arbeidsmigratie) van Noord-Limburg. Over het aangaan van een samenwerking wordt een apart collegebesluit gevraagd van de deelnemende gemeenten. Mogelijkerwijs wordt dan ook gekeken naar de verdere inbedding van arbeidsmigratie in de stedelijke regio (in 2025).

7.3 Lokale acties

De mate waarin gemeenten actief controleren en handhaven op naleving van de huisvestingsregels varieert nogal. Een aantal gemeenten hanteert het piepsysteem en reageert dus alleen op signalen en meldingen. Andere voeren daarnaast jaarlijks planmatig controles uit en/of intensiveren deze in een bepaald jaar. De controleactiviteiten richten zich meestal op de kamergewijze verhuur. Het gaat dan om items als overbewoning, brandgevaar, leefbaarheid, inschrijving en overlast voor de omwonenden. Gemeente Moerdijk won een rechtszaak over een handavingsactie op kamergewijze verhuur aan arbeidsmigranten. Controle op illegale bewoning op recreatieparken staat bij verschillende gemeenten op de agenda.

8. Monitoring

Een terugkerende vraag is nog altijd: hoe krijgen we inzicht in de werk- en verblijfplaats van arbeidsmigranten? Landelijk is informatie beschikbaar over de inschrijvingen van arbeidsmigranten als niet-ingezetenen (RNI)³⁰. In principe zijn dit mensen die verwachten niet langer dan 4 maanden in Nederland te blijven. Sinds 2022 kunnen bij die inschrijving ook contactgegevens genoteerd worden. Breda doet dit. Gemeenten krijgen standaard maar beperkt inzicht in de RNI-ingeschrevenen. Het is wel mogelijk om gemotiveerd meer specifieke informatie te krijgen. De inschrijving in de RNI is ook in het belang van de werkgever. De RNI is nodig voor het verkrijgen van een BSN-nummer, wat weer nodig is voor verloning.

Arbeidsmigranten die langer dan 4 maanden op dezelfde plek in Nederland wonen, moeten zich inschrijven in de Basis Registratie Personen. Dit gebeurt lang niet altijd omdat:

- Werkgevers dit niet wenselijk vinden omdat dit de arbeidsmigranten meer (inzicht in hun) rechten biedt;
- Sommige gemeenten aanzienlijke wachttijden hebben voor de BRP-registratie;
- Sommige gemeenten niet willen dat arbeidsmigranten zich op bepaalde adressen (zoals vakantieparken) inschrijven.

Waar voorheen uitzendbureaus verplicht waren te zorgen voor een adequate inschrijving, is deze met het los laten van de regulering van de uitzendbranche komen te vervallen. Het Rijk werkt nu aan een certificeringsstelsel voor de uitzendbranche. De verplichting ten aanzien van de inschrijving dreigt hier niet als voorwaarde in mee te worden genomen. VNG en West-Brabant lobbyen ervoor dat dit alsnog gebeurt.

Soms nemen gemeenten initiatief om met uitzendbureaus afspraken te maken, in 2023 heeft gemeente Roosendaal dit bijvoorbeeld gedaan. Gemeente Moerdijk heeft met de grootste huisvesters overleg opgestart om registratie van arbeidsmigranten te stimuleren. Uitgangspunt is dat een huisvester toeristenbelasting moet betalen voor de arbeidsmigranten die NIET staan ingeschreven in BRP. Een goed werkend nachtregister met goede handhaving is hiervoor noodzakelijk. Dit is een belangrijk aandachtspunt in de themagerichte aanpak arbeidsmigranten die inmiddels is opgestart.

Zoals aangegeven nemen gemeenten bij controleactiviteiten ook de inschrijving van arbeidsmigranten in de RNI of de BRP als aandachtspunt mee. Gemeente Etten-leur is hier een goed voorbeeld van. Zij monitort de woningen met een vergunning of woningen waarover een signaal over onjuiste inschrijving binnen komt. Huisbezoeken worden samen met toezichthouders op de omgevingswet en op de BRP-inschrijving afgelegd. Zo houdt de gemeente toezicht op het aantal registraties maar ook op de leefomstandigheden van arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten worden bij deze huisbezoeken over hun rechten/plichten, sociale voorzieningen en gezondheidsvoorzieningen geïnformeerd. De gemeente constateert dat het doorgeven van emigratie (verhuizingen naar het buitenland) door de arbeidsmigrant verbeterd is. Dit leidt in Etten-Leur tot een betere BRP registratie, en tot minder adresonderzoeken.

³⁰ [Aantal inschrijvingen in de RNI met tijdelijk verblijfsadres | RvIG](#)

9. Voorgenomen acties gemeenten, struikelblokken en ondersteuningsvraag

Uit de uitgevoerde en voorgenomen acties van gemeenten in 2024 blijkt veel motivatie om de omstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren.

a. Voornemens 2024

Voor zover nog niet in het voorgaande benoemd, zijn dit de voornemens van gemeenten voor dit jaar:

- *Alphen-Chaam* en *Baarle-Nassau*: Het koppelen van de voorwaarden uit het afsprakenkader aan vergunningen.
- *Breda*: Het speelveld voor ondersteuning van anderstaligen en arbeidsmarkt is in beeld gebracht met meerdere directies/afdelingen (participatie, werk, WSP, Onderwijs, Economie, Sociaal Beleid). In 2024 startnotitie opstellen om te bepalen of een bestuurlijk opdracht opgesteld kan worden voor een integrale aanpak.
- *Etten-Leur*: gaat verder met de controles op de huisvesting van arbeidsmigranten in het binnenstedelijk gebied en bij de agrariërs.
- *Geertruidenberg*: Zorgen voor voldoende, kwalitatief goede huisvesting voor het aantal arbeidsmigranten dat werkzaam is binnen de eigen gemeente (minimaal 75%) en binnen de regio (25%).
- *Moerdijk*:
 - In het omgevingsplan is opgenomen dat bij nieuwe bedrijven of bij uitbreiding van bestaande bedrijven een goede balans gezocht wordt tussen het type werkgelegenheid en het aanbod van beschikbare werknemers inclusief daarbij behorende huisvesting.
 - Opnemen in locatieontwikkelingsovereenkomst (LOO) bij nieuwe initiatieven van eisen beheer, communicatie, kwaliteitsnormen, registratie, onderhoud uit de Regeling huisvesting arbeidsmigranten Moerdijk en de leidraad gezond woon- en leefmilieu
 - Heeft aandacht voor de toegang van arbeidsmigranten tot sportaccommodaties. In nieuwe grotere huisvestingslocaties aanwezigheid borgen.
- *Roosendaal*:
 - Voorstellen nieuwe huisvestingsscenario's voorleggen aan de Raad
 - Afhankelijk van raadsbesluit inrichten huisvestingsbeleid
 - Dashboard arbeidsmigranten doorontwikkelen
 - Informatievoorziening Roosendaal verbeteren/ontwikkelen

b. Struikelblokken bij uitvoering afsprakenkader (naast wat al genoemd is bij huisvesting):

- Personeelstekort wordt het vaakst als remmende factor benoemd;
- Ontbreken van heldere cijfers over waar arbeidsmigranten nu verblijven/wonen en waar zij feitelijk hun werkplek hebben (dus niet de intermediair);
- Ontbreken van een helder gezamenlijk beeld voor de wenselijkheid van de aanwezigheid van arbeidsmigranten o.b.v. gedeelde uitgangspunten en belangen: Economie (noodzakelijkheid voor bepaalde sectoren), Sociaal (bijdrage aan dempen ontgroenen/vergrijzen), anders.
- Lastig om bedrijven aan te spreken op verantwoordelijkheden inzake arbeidsmigranten.
- Lastig om arbeidsmigranten te bereiken met informatie en ondersteuning

- “De afgesproken acties uit het Afsprakenkader zijn (destijds) niet gekoppeld aan één of enkele kartrekkende gemeenten. Daarnaast ontbreekt in regionaal verband wortel en stok. Binnen individuele regiogemeenten hebben veel afdelingen en teams wel ‘iets’ te maken met de punten genoemd in het afsprakenkader arbeidsmigratie, maar ontbreekt het aan bevoegdheden in de volle breedte van het afsprakenkader.”

c. Ondersteuningsbehoefte

Gemeenten konden aangeven of ze behoefte hebben aan ondersteuning:

- Mogelijk bij het voorkomen/wegnemen van de weerstand uit de omgeving.
- Mogelijk bij het oplossen van de uitdagingen rondom geluid, milieuzonering, etc.
- Ondersteuning bij uitruildeal zoals beschreven in de kwalitatieve kaders voor huisvesting van deze doelgroep (meer op juridisch vlak).
- Ondersteuning in bredere zin qua capaciteit.
- Behoefte aan data. Hoeveel arbeidsmigranten zijn er exact, waar werken ze nu en waar wonen ze nu. We proberen dit zelf boven tafel te krijgen. Het zou fijn zijn als er een tool is die dit wellicht voor alle gemeenten inzichtelijk kan maken.
- Vinden en ontwikkelen van grootschalige huisvestingslocaties.
- Regionaal overleg met economie.
- Bespreken overlegstructuren: Bv. Overleg met uitzenders/huisvesters bevorderen (is dit op regionaal niveau mogelijk).
- afspraken met bedrijven over wie waarvoor verantwoordelijk is en dat ze alleen zaken doen met gecertificeerde huisvesters en uitzendbureaus.
- Certificering uitzendbureaus.
- Ontkoppeling huisvesting en arbeidscontract.
- Medische zorg.
- Ondersteuning bij de diverse beleidsvragen inzake nieuwe huisvesting en handhaving.

Uit dit overzicht blijkt een veelheid aan ondersteuningsvragen, waar verschillende externe partijen mogelijk wat in kunnen betekenen (VNG ondersteuningsteam, provincie Noord-Brabant). Een aantal, zoals certificering uitzendbureaus, vraagt om landelijke wet- en regelgeving. Bij RWB kunnen vragen over het economisch beleid ondergebracht worden. De GGD werkt verder aan de toegang tot de medische zorg. Maar: met kennisuitwisseling tussen gemeenten kan ook veel bereikt worden. Dit nog beter borgen is één van de actiepunten die in het volgende hoofdstuk aan bod komen.

10. Regionale activiteiten 2025

De huidige kopgroep arbeidsmigranten blijft deze raadsperiode actief. Zij houdt de vinger aan de pols als het gaat om de landelijke ontwikkelingen en stemt af over de kansen en gevolgen daarvan voor West-Brabant. In 2025 zal de certificering van uitzendbureaus onderwerp van gesprek zijn, en ook het tegengaan van constructies die nu al toegepast worden om die nieuwe regelgeving te omzeilen (inzet van arbeidsmigranten als ZZP-er). Verder zijn eventuele maatregelen om de instroom van arbeidsmigranten te dempen natuurlijk erg relevant.

De kopgroep zal zich ook vergewissen van ontwikkelingen binnen de provincie en de regio die arbeidsmigranten raken. Dat betreft sowieso de doorontwikkeling van het Work in NL-punt (o.a. als registratie- en meldpunt), de nadere evaluatie ervan en de gevolgen van het onderbrengen ervan in de werkcentra en de landelijke activiteiten. Ook (het vervolg op) de 0-meting in de stedelijke regio West-Brabant-West en Zundert zal met belangstelling gevolgd worden.

Eind 2025 presenteert de kopgroep haar laatste voortgangsrapportage. Daarin krijgt vanzelfsprekend ook de informatie vanuit de stedelijke regio's over de invulling van de huisvestingsopgave, een plaats. De kopgroep zal aanbevelingen doen over de toekomstige organisatie van de regionale afstemming over arbeidsmigranten en het afsprakenkader.

Hiernaast neemt de kopgroep zich voor:

- In het tweede kwartaal 2025 een bijeenkomst met alle stakeholders te organiseren. De provincie Noord-Brabant nam daarvoor eerder het initiatief. De rondetafelgesprekken werden erg gewaardeerd vanwege de uitwisseling van (praktijk-) kennis en verkregen inzicht in elkaars belangen en problemen.
- Te borgen dat overdracht van kennis en ervaringen tussen gemeenten en met andere partners structureel geborgd wordt.